

TANTÁRGYI ADATLAP

Design és szellemi tulajdonjog

BMEGT55BX4T005-00

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Design és szellemi tulajdonjog

Azonosító

BMEGT55BX4T005-00

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	1
Gyakorlat	1
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Grad-Gyenge Anikó	egyetemi docens	grad-gyenge.aniko@gtk.bme.hu
-----------------------	-----------------	------------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Üzleti Jog Tanszék

A tantárgy weblapja

edu.gtk.bme.hu

A tantárgy oktatásának nyelve

HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.07.10.) az 580501/3/2025 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2025.07.10.-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgya célja, hogy megismertesse a hallgatókkal azokat a szellemi tulajdonvédelmi formákat, az oltalmak meg-szerzésével kapcsolatos tudnivalókat, amelyek a formatervezés kapcsán legfontosabbak a tervezők számára. A tantárgyhoz elektronikus jegyzet tartozik, amely a tantárgy Moodle-oldalán a kurzushoz rendeltén elérhető.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. átfogó ismeretekkel rendelkezik a szellemi tulajdon fogalmáról, az iparjogvédelmi kategóriákról, oltalmi formákról,
2. megismeri a szellemi tulajdon védelmének létjogosultságát, gazdasági előnyeit,
3. megismeri a szellemi tulajdonvédelem történeti alakulását, jelenlegi hazai és nemzetközi szabályozását, jogi környezetét és intézményrendszerét,
4. átfogó ismeretekkel rendelkezik a szabadalom, formatervezésiminta oltalom, védjegy és szerzői jog jogosultságának, megszerzésének és fenntartásának körülményeiről, a bitórlás és a vitás ügyek rendezéséről.

Képesség

1. képes felelős döntést hozni szellemi tulajdonának oltalmazási kérdéseiben,
2. képes a hazai és nemzetközi iparjogvédelmi adatbázisok használatára,
3. képes saját és mások által létrehozott alkotások újdonságértékének kutatására, értékelésére,
4. képes vizsgálati eredményeit szakszerűen megfogalmazni és dokumentálni,
5. képes gondolatait rendezett formában szóban és írásban kifejezni

Attitűd

1. együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival,
2. folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását,
3. nyitott az információtechnológiai eszközök használatára,
4. törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra.

Önállóság és felelősség

1. -

Oktatásmódszertan

Előadások, gyakorlatok, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, opcionális önállóan és csoportmunkában készített feladatok.

Tanulástámogató anyagok

- Kötelező szakirodalom
- Baksay-Nagy György – Grad-Gyenge Anikó: Szerzői jog és formatervezési mintaoltalom a design-ban. MMA, 2020.
- Ajánlott szakirodalom
- Grad-Gyenge Anikó (szerk.): Kézikönyv a szerzői jogi jogérvényesítéshez. www.szerzoijogikezikonyv.hu Iparjog-védelmi jogszabálygyűjtemény. Elektronikus formában elérhető a www.sztnh.gov.hu oldalon
- Grad-Gyenge Anikó: Egy modern szerzői jog. MTMI, 2019.
- Belényi Andrea (szerk.) (2012): Iparjogvédelem, SZTNH, ISBN 978-963-9157-68-2
- Legeza Dénes (szerk.): Szerzői jog mindenkinek. SZTNH, 2018.
- Jegyzetek: Tantárgyi kurzuslapról letölthető anyagok

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése zárthelyi dolgozat (összegző tanulmányi értékelés) évközi házi feladat (részteljesítmény értékelés) és a tanórákon tanúsított aktív részvétel (részteljesítmény értékelés) alapján történik. A zárthelyi dolgozat célja annak feltérképezése, hogy a hallgató tájékozottá vált-e az iparjogvédelemben, tudja-e, mely szellemi teljesítmények, milyen oltalom alá helyezhetők és milyen hasznosítási stratégiák követhetők velük kapcsolatban.

Teljesítményértékelési módszerek

összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában, a dolgozat alapvetően a megszerzett ismeretek alkalmazására fókuszál, így a problémafelismerést és -megoldást helyezi a középpontba, azaz gyakorlati problémamegoldó feladatokat kell teljesíteni a teljesítményértékelés során, az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadója határozza meg a gyakorlatvezetőkkel egyetértésben, a rendelkezésre álló munkaidő 90 perc; részteljesítmény értékelés (házi feladat): a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája az egyénileg vagy csoportosan készített házi feladat, a házi feladat tartalmát, követelményeit, beadási határidejét értékelési módját a gyakorlatvezető határozza meg; részteljesítmény értékelés (aktív részvétel): a tantárgy tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek egyszerűsített értékelési módja, melynek megjelenési formája a felkészült megjelenés és tevékeny részvétel a gyakorlat folyamatában; az egységes értékelési elveket a tantárgyfelelős és a tantárgy előadója együttesen határozza meg.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- részteljesítmény értékelése (zárthelyi dolgozatok): 80
- részteljesítmény értékelés (házi feladatok) : 10
- részteljesítmény értékelés (aktív részvétel): 10

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	85-90
Jó	76-84
Közepes	64-75
Elégséges	50-63
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

Az egyes évközi teljesítményértékelésekhez nem tartozik egyenkénti minimumkövetelmény, ezért egyenkénti pótlásuk nem lehetséges. A házi feladat – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – késedelmesen a pótlási időszak utolsó napján 16:00 óráig adható be vagy elektronikus formában 23:59-ig küldhető meg. A beadott és elfogadott házi feladat a 2) pontban megadott határidőig és módon díjmentesen javítható. Az aktív részvétel – jellegéből adódóan – nem pótolható, nem javítható, továbbá más módon nem kiváltható vagy helyettesíthető. Az összevont tanulmányi értékelés a pótlási időszakban – első alkalommal – díjmentesen pótolható vagy javítható. Javítás esetén a korábbi és az új eredmény közül a hallgató számára kedvezőbbet vesszük figyelembe. Amennyiben az 5) pont szerinti pótlással sem tud a hallgató elégtelentől különböző érdemjegyet szerezni, úgy – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – második alkalommal, összevont formában ismételt kísérletet tehet a sikertelen első pótlás javítására.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
házi feladat elkészítése	30
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	32
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.07.07-én. Érvényes 2025.07.07-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő témakörökből áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 Az ipari formatervezés és a jog kapcsolata, a jogi szabályozás jelentősége
- 2 A szellemi tulajdonjogokról általában: céljuk, funkciójuk, jelentőségük az alkotásban, a gazdaságban, a kultúrában
- 3 A szerzői jogi védelem alapjai: a mű és a szerző. A szerzői pozíció jelentősége a szerzői jogban, a mű elhatárolása más szellemi teljesítményektől.
- 4 A formatervezési mintaoltalom alapjai: a mű és a szerző.
- 5 A szerzői pozíció jelentősége a formatervezésiminta-jogban, a mű elhatárolása más szellemi teljesítményektől.
- 6 A szerzői jogi és a formatervezési mintaoltalom elhatárolása egymástól.
- 7 A szerző jogai: személyhez fűződő és vagyoni jogok. A szerző erkölcsi és anyagi elismerésének alapvető eszközei.
- 8 A formatervezési mintaoltalom: személyhez fűződő és vagyoni jogok. A szerzői jogi és a formatervezési jogi jogosultságok kapcsolata és elhatárolása.
- 9 A szerző jogainak gyakorlása: szerződés, közös jogkezelés, szabad licenszek. A szerzői mű hasznosítás alapvető módjai, jogi eszközei.
- 10 A formatervezési mintaoltalom hasznosítása: szerződések. A minta hasznosításának alapvető módjai, jogi eszközei – a szerzői műnek is minősülő minta hasznosításának specialitásai.
- 11 A szerző jogok korlátozása: szabad felhasználások. A szerzői engedély nélküli hasznosítás feltételei.
- 12 A formatervezési mintaoltalom korlátai: szabad felhasználások. A szerzői engedély nélküli hasznosítás feltételei – a szerzői műnek is minősülő minta hasznosításának specialitásai.
- 13 Hatósági eljárások a formatervezési minták oltalmazására
- 14 Szabadalmi oltalom céljai és eszközei, a know-how és a versenyjogi védelem céljai és eszközei

További oktatók

dr. Baksay-Nagy György

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Üzleti Jog Tanszék vezetője hagyja jóvá.